

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 27 december 2016

1227/2016

Lag om smittsamma sjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag ska tillämpas när bekämpningen av smittsamma sjukdomar ordnas och genomförs samt på planering, styrning, uppföljning och övervakning av arbetet.

Vad som i denna lag föreskrivs om arbetstagare ska också tillämpas på tjänstemän, personer i tjänsteförhållanden och jämförbara offentlig-rättsliga anställningar samt på arbetsökande.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *smittsam sjukdom* en sjukdom eller smitta som orsakas av mikrober som förökar sig i kroppen eller av delar av mikrober eller av parasiter; som smittsam sjukdom anses också ett tillstånd som orsakas av gift från mikrober; sjukdomar som orsakas av prioner jämställs med smittsamma sjukdomar; fynd i kroppen efter en läkt infektion anses inte som smittsam sjukdom,

2) *vårdrelaterad infektion* en smittsam sjukdom som uppkommit eller fått sin början under den tid en undersökning genomförts eller vård och behandling getts inom social- och hälsovården,

3) *mikrober som är synnerligen resistenta mot läkemedel* sådana mikrober eller mikrobestammar som orsakar infektioner för vilkas behandling det finns en begränsad mängd eller inga användbara, effektiva antimikrobiella läkemedel,

4) *karantän* att den som utsatts eller med fog misstänks ha utsatts för sjukdomsalstrare hålls åtskild från andra i sitt hem eller på någon annan bestämd plats eller att flyttning av

bagage, containrar eller andra varor som konstaterats eller misstänks vara smittsamma begränsas eller att de åtskiljs från andra varor för att förhindra smittspridning,

5) *isolering* att den som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat vårdas på en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården åtskild från andra så att smittspridning förhindras,

6) *epidemi* en större ökning än väntat av antalet fall av smittsam sjukdom under en viss tidsperiod i en viss befolkning eller inom ett visst område,

7) *exceptionell epidemi* en pandemi som utlysts av Världshälsoorganisationen samt andra smittsamma sjukdomsepidemier som utgör ett betydande hot mot folkhälsan och hälso- och sjukvårdstjänsternas tillräcklighet,

8) *zoonos* sjukdom som är överförbar mellan djur och människor,

9) *laboratorium* offentliga eller privata verksamhetsenheter som för att konstatera eller bekämpa smittsamma sjukdomar utför behövliga mikrobiologiska undersökningar eller andra laboratorieundersökningar och laboratorieuppgifter i syfte att bedöma dels hälsotillståndet hos patienter inom hälso- och sjukvården eller klienter inom socialvården, dels behovet av vård,

10) *klient- och patientutrymmen* klient- och patientrum, fordon som används vid sjuktransporter samt jämförbara utrymmen i vilka det finns risk för smitta eller att smitta sprids till klienter eller patienter.

4 §

Klassificering av smittsamma sjukdomar

De smittsamma sjukdomarna indelas i allmänfarliga, övervakningspliktiga och andra smittsamma sjukdomar av vilka en del kräver kontinuerlig uppföljning på grund av den sjukdomsbörda eller epidemirisk som sjukdomen innebär för befolkningen.

En smittsam sjukdom är allmänfarlig om

1) smittsamheten är stor,

2) sjukdomen är farlig, och

3) sjukdomsspridning kan förhindras med hjälp av åtgärder som riktas mot den som har eller med fog misstänks ha insjuknat eller utsatts för sjukdomsalstrare.

En smittsam sjukdom är övervakningspliktig om

1) det för uppföljningen av förekomsten av sjukdomen behövs uppgifter som lämnas av en läkare eller ytterligare uppgifter som samlas in separat,

2) det för att förebygga sjukdomsspridning krävs särskilda åtgärder för att säkerställa undersökning för att konstatera sjukdomen samt vård och behandling av sjukdomen, eller

3) det är fråga om en sjukdom som kan förebyggas med hjälp av det nationella vaccinationsprogrammet.

5 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Genom förordning av statsrådet utfärdas det närmare bestämmelser om vilka sjukdomar som är allmänfarliga och vilka som är övervakningspliktiga. Genom förordning av statsrådet föreskrivs dessutom närmare om anmälningsplikt för de andra smittsamma sjukdomar enligt 4 § 1 mom. som kräver kontinuerlig uppföljning på grund av den sjukdomsbörda eller epidemirisk som sjukdomen innebär för befolkningen.

Bekämpningsarbete och myndigheter

6 §

Myndigheternas allmänna skyldigheter

De statliga myndigheter och sakkunniginrättningar som avses i denna lag samt kommunerna och samkommunerna ska systematiskt bekämpa smittsamma sjukdomar och förbereda sig på störningar inom hälso- och sjukvården. De ska inom sitt verksamhetsområde vidta omedelbara åtgärder efter att ha fått vetskap om förekomsten av eller risken för en smittsam sjukdom som kräver bekämpningsåtgärder.

7 §

Bekämpning på riksnivå

Den allmänna planeringen, styrningen och övervakningen av bekämpningen av smittsamma sjukdomar hör till social- och hälsovårdsministeriets uppgifter. Ministeriet ansvarar för den rikstäckande beredskapen för störningar inom hälso- och sjukvården eller för hot om sådana, och för ledarskapet i dessa situationer.

Nationell sakkunniginrättning för bekämpningen av smittsamma sjukdomar är Institutet för hälsa och välfärd, som med sin sakkunskap stöder social- och hälsovårdsministeriet och regionförvaltningsverken, upprätthåller rikstäckande epidemiologiska uppföljningssystem för bekämpningen av smittsamma sjukdomar samt styr och stöder bekämpningen av smittsamma sjukdomar i kommunerna, samkommunerna för sjukvårdsdistrikten och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården. Institutet undersöker smittsamma sjukdomar, följer upp och utreder incidensen och förekomsten av smittsamma sjukdomar, utvecklar diagnostiken, uppföljningen och bekämpningen av dem samt informerar om dem och ger befolkningen instruktioner om hur man kan undvika smitta och förebygga smittspridning. Institutet ska för sin del sköta vaccinförsörjningen, följa upp verkningarna av vaccinen samt utreda biverkningarna av vacciner och vaccinationer. Institutet ska också som behörig myndighet i Europeiska unionen svara för den epidemiologiska uppföljningen och anmälningen av smittsamma sjukdomar.

8 §

Bekämpning på regional nivå

Regionförvaltningsverket samordnar och övervakar bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område. Regionförvaltningsverket övervakar att samkommunerna för sjukvårdsdistrikten har regional beredskap för störningar inom hälso- och sjukvården. Regionförvaltningsverket övervakar att bekämpningsarbetet genomförs enligt bestämmelserna samt att de nationella planerna och social- och hälsovårdsministeriets beslut verkställs. Vid regionförvaltningsverket ska det finnas en läkare som står i tjänsteförhållande till regionförvaltningsverket och ansvarar för smittsamma sjukdomar.

Samkommunen för sjukvårdsdistriktet styr och stöder kommunerna och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården med sin medicinska sakkunskap inom bekämpning av smittsamma sjukdomar, utvecklar regionalt diagnostiken och behandlingen av smittsamma sjukdomar och utreder epidemier tillsammans med kommunerna. Sjukvårdsdistriktet förbereder bekämpning av och vård och behandling vid exceptionella epidemier samt har hand om utvecklingen av bekämpningen av vårdrelaterade infektioner vid verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården i sitt

område. I samkommunen för sjukvårdsdistriktet ska det finnas en läkare som står i tjänsteförhållande till samkommunen och ansvarar för smittsamma sjukdomar.

Regionförvaltningsverket och samkommunerna för sjukvårdsdistriktet inom dess verksamhetsområde ska samarbeta för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverket ska fatta de administrativa beslut som föreskrivs i denna lag genom att utnyttja den sakkunskap som finns i samkommunen för sjukvårdsdistriktet, i specialupptagningsområdet och vid Institutet för hälsa och välfärd. Den regionala beredskapen och beredningsplaneringen för bekämpning av smittsamma sjukdomar ska genomföras så som föreskrivs i 38 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) med beaktande också av verksamheten inom företagshälsovården och den privata hälso- och sjukvården.

9 §

Bekämpning i kommunerna

Kommunerna ska inom sina områden organisera bekämpningen av smittsamma sjukdomar enligt denna lag som en del av folkhälsoarbetet på det sätt som föreskrivs i folkhälsoagen (66/1972), hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) och i denna lag. I kommunen ska det finnas en läkare som står i tjänsteförhållande till kommunen och ansvarar för smittsamma sjukdomar. Den läkare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar ska utreda arten och utbredningen av en misstänkt eller konstaterad smittsam sjukdom samt vidta behövliga åtgärder för att förhindra att sjukdomen sprids. Bekämpande av smittsamma sjukdomar omfattar i denna lag förebyggande, tidigt konstaterande och uppföljning av smittsamma sjukdomar, behövliga åtgärder för utredning eller bekämpning av epidemier samt undersökning, vård och medicinsk rehabilitering av den som insjuknat eller misstänks ha insjuknat i en smittsam sjukdom samt bekämpning av vårdrelaterade infektioner.

Närmare bestämmelser om kommunernas tjänster för att förebygga spridningen av smittsamma sjukdomar utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Bekämpning av smittsamma sjukdomar inom försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet och vid vissa statliga inrättningar

Försvarsmakten, Gränsbevakningsväsendet, Enheten för hälso- och sjukvård för fångar, de statliga sinnessjukhusen, statens skolhem och polisen, i fråga om personer som den har omhändertagit, ska, som en del av den hälso- och sjukvård de ansvarar för, ordna bekämpning av smittsamma sjukdomar så att verksamheten uppfyller skyldigheterna enligt denna lag. Försvarsmakten, Gränsbevakningsväsendet, Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och de statliga sinnessjukhusen får för dem som omfattas av deras hälso- och sjukvård fatta sådana myndighetsbeslut som rör personer och som i denna lag angetts som en uppgift för kommunen, såvida inte personen i fråga har permission eller vårdas vid en annan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården.

När bekämpningen av smittsamma sjukdomar ordnas ska de myndigheter och verksamhetsenheter som avses i 1 mom. samarbeta med samkommunen för sjukvårdsdistriktet i området och med kommunen och förbereda sig för exceptionella epidemier med beaktande av den beredskap som leds av social- och hälsovårdsministeriet.

11 §

Delegationen för smittsamma sjukdomar

Som expertorgan vid bekämpningen av smittsamma sjukdomar finns vid social- och hälsovårdsministeriet en delegation för smittsamma sjukdomar.

Övervakning av bekämpningen

Regionförvaltningsverken ska inom sina verksamhetsområden övervaka att bekämpningen av smittsamma sjukdomar är lagenlig och sköta anknytande styrning.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården styr regionförvaltningsverkens verksamhet i syfte att genomföra, samordna och förenhetliga övervakningen och anknytande styrning.

Dessutom övervakar Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården att bekämpningen av smittsamma sjukdomar är lagenlig och meddelar anvisningar i synnerhet när det är fråga om

- 1) principiellt viktiga eller vittsyftande ärenden,
- 2) ärenden som gäller flera regionförvaltningsverk eller hela landet,
- 3) ärenden som har ett väsentligt samband med andra övervakningsärenden som behandlas vid Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och som gäller annan socialvård eller hälso- och sjukvård eller yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården,
- 4) ärenden som regionförvaltningsverket är jävigt att behandla.

Bestämmelser om inspektioner, övervakningspåföljder och övervakningsmyndigheternas rätt att få tillgång till uppgifter i anknytning till övervakningen av den kommunala social- och hälsovården finns i 42–44 § i folkhälsolagen, i 51–53 och 58 § i lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989), i 33 a–33 c § i mentalvårdslagen (1116/1990), i 55–57 § i socialvårdslagen (710/1982) och i 75–77 § i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977).

På inspektioner, övervakningspåföljder och övervakningsmyndigheternas rätt att få tillgång till uppgifter vid övervakningen av tillhandahållare av privata hälso- och sjukvårdstjänster tillämpas bestämmelserna i 16, 17, 20 och 22 a § i lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990). På inspektioner, övervakningspåföljder och övervakningsmyndigheternas rätt att få tillgång till uppgifter vid övervakningen av tillhandahållare av privata socialvårdstjänster tillämpas bestämmelserna i 17–22 och 39 § i lagen om privat socialservice (922/2011). På inspektioner, övervakningspåföljder och övervakningsmyndigheternas rätt att få tillgång till uppgifter vid övervakningen av hälso- och sjukvård som ordnas av staten tillämpas bestämmelserna i 33 a–33 c § i mentalvårdslagen, i 10 b–10 d och 10 f § i lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987) och i 11–13 § i lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (1635/2015).

Bemyndigande att utfärda förordning

Genom förordning av statsrådet utfärdas det närmare bestämmelser om de i 6 och 7 § avsedda uppgifterna för social- och hälsovårdsministeriet och Institutet för hälsa och välfärd, de i 6 och 8 § avsedda uppgifterna för regionförvaltningsverken och om sammansättningen, tillsättandet och uppgifterna för den i 11 § avsedda delegationen för smittsamma sjukdomar.

Närmare bestämmelser om arbetsfördelningen mellan Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverken vid styrning och övervakning kan vid behov utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 kap.

Identifiering av dem som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat samt smittspårning

14 §

Frivilliga hälsokontroller och vaccinationer

Kommunen ska anordna allmänna vaccinationer och hälsokontroller för att förebygga smittsamma sjukdomar. Det är frivilligt att delta i vaccinationer eller hälsokontroller.

15 §

Riktade hälsokontroller

Regionförvaltningsverket kan förordna om hälsokontroll av personer som vistas på någon ort inom dess verksamhetsområde eller på vissa arbetsplatser, i vissa inrättningar, i färdmedel eller på liknande ställen, om undersökningen behövs för förhindrande av att en allmänfarlig smittsam sjukdom sprids. Det är frivilligt att delta i hälsokontrollen.

Hälsokontrollen utförs av läkare eller under läkares uppsikt av någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården med lämplig utbildning. Som en del av kontrollen kan nödvändiga prover tas och andra undersökningar utföras som inte medför betydande olägenhet för den som undersöks.

Anställda har rätt att genomgå hälsokontroll enligt 1 mom. eller undersökningar under arbetstid, om detta inte utan svårigheter är möjligt vid någon annan tidpunkt. Den del av den dagliga ordinarie arbetstiden som den anställde använder för detta ändamål räknas som tid i arbete.

16 §

Obligatorisk hälsokontroll

Regionförvaltningsverket kan besluta att det är obligatoriskt att delta i hälsokontroller som avses i 14 och 15 §, om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom.

17 §

Bekämpning av vårdrelaterade infektioner

Verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården och socialvården ska systematiskt bekämpa vårdrelaterade infektioner. Åtgärderna ska samordnas med de åtgärder för främjande av patientsäkerheten som anges i 8 § i hälso- och sjukvårdslagen.

Den som är chef för verksamhetsenheten ska följa upp förekomsten av smittsamma sjukdomar och mikrober som är synnerligen resistenta mot läkemedel och sköta smittbekämpningen. Verksamhetsenheten ska svara för ändamålsenligt skydd för och placering av patienterna, klienterna och de anställda och se till att antimikrobiella läkemedel används som sig bör.

Enhetschefen ska biträdas av sådana yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som är insatta i bekämpningen av smittsamma sjukdomar och samordna sin verksamhet med de åtgärder som kommunen eller samkommunen genomför samt med riksomfattande program för infektionsbekämpning som anknyter till vården.

Laboratorieundersökningar och tillstånd

Laboratorieundersökningar och laboratorieuppgifter som behövs för att konstatera smittsamma sjukdomar utförs vid Institutet för hälsa och välfärd och i laboratorier som har beviljats tillstånd för det eller vid verksamhetsenheter som övervakas av dessa. När ett laboratorium som beviljats tillstånd låter utföra undersökningar som köp från en underleverantör vid ett annat laboratorium eller övervakar undersökningar vid en verksamhetsenhet, ska det försäkra sig om att den underleverantör som laboratoriet anlitar eller verksamhetsenheten uppfyller de krav som enligt 3 mom. ställs på laboratorier.

Regionförvaltningsverket beviljar tillstånd för laboratorierna. Regionförvaltningsverket ska begära utlåtande av Institutet för hälsa och välfärd innan ett laboratorium beviljas tillstånd. Tillståndet kan förenas med nödvändiga villkor som gäller tjänsternas omfattning, personal, lokaler, produkter och utrustning samt förfaranden.

Ett villkor för att ett laboratorium ska beviljas tillstånd är att laboratoriet har lämpliga lokaler och lämplig utrustning samt sådan yrkeskunnig personal som behövs för verksamheten och att kvalitetssäkringen vid laboratoriet och övervakningen av de underleverantörer som laboratoriet anlitar och de verksamhetsenheter som det övervakar har ordnats på ett ändamålsenligt sätt.

Regionförvaltningsverket övervakar laboratorierna med hjälp av expertstöd från Institutet för hälsa och välfärd. Regionförvaltningsverket kan återkalla ett tillstånd, om det efter att tillståndet beviljats uppdagas att laboratoriet, dess laboratorium på underentreprenad eller den verksamhetsenhet som laboratoriet övervakar inte uppfyller de relevanta villkoren för tillstånd och om det förekommer allvarliga brister i dess verksamhet och bristerna inte har avhjälpats trots föreläggande från regionförvaltningsverket. För regionförvaltningsverkets uppgifter och befogenheter gäller i övrigt vad som särskilt bestäms om dem.

Regionförvaltningsverket och Institutet för hälsa och välfärd har för övervakningen av att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas rätt att få inspektera laboratoriernas lokaler, verksamhet och de handlingar som behövs för övervakningen samt att kostnadsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna få tillgång till behövliga uppgifter, utredningar, handlingar och annat material. Rätten att få tillgång till uppgifter gäller också uppgifter om affärs- och yrkeshemligheter som behövs för övervakningen. Uppgifter, utredningar, handlingar och annat material ska lämnas till regionförvaltningsverket eller Institutet för hälsa och välfärd inom en skälig utsatt tid. Om uppgifter, utredningar, handlingar och annat material inte lämnas inom den angivna tiden, kan regionförvaltningsverket ålägga laboratorierna vid hot om vite att komma in med dem.

Expertlaboratorium, tillgång till information och utförande av sällsynta undersökningar

Institutet för hälsa och välfärd är ett nationellt expertlaboratorium som bedriver sin verksamhet på de villkor som ställs av Världshälsoorganisationen och Europeiska unionen och deltar i expertlaboratoriernas samarbete.

Institutet för hälsa och välfärd har rätt att av de laboratorier som avses i 18 § kostnadsfritt få uppgifter om antalet undersökningar som gjorts för att konstatera fall av smittsam sjukdom, om de laboratoriemetoder som har använts och om resultaten av kvalitetssäkringen.

Sällsynta undersökningar som görs för att konstatera smittsamma sjukdomar kan vid behov utföras av förutom Institutet för hälsa och välfärd också av specialupptagningsområdet, samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt eller någon annan aktör enligt överenskommelse.

20 §

Överföring av läkarens vårdansvar och utlämning av uppgifter

Den läkare som konstaterar sjukdomen är i första hand ansvarig för undersökningen och vården av en patient som insjuknat i en allmänfarlig eller övervakningspliktig smittsam sjukdom och av andra som eventuellt har smittats. Om läkaren inte själv kan vidta åtgärderna, ska han eller hon överföra uppdraget på den läkare som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar.

En läkare som i det fall som avses i 1 mom. överför vårdansvaret till den läkare som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar ska oberoende av sekretessbestämmelserna lämna de uppgifter som är nödvändiga för vården och behandlingen till den ansvariga läkaren.

21 §

Anmälan om exponering för smitta

Behandlande läkare ska oberoende av sekretessbestämmelserna informera den läkare som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar, om han eller hon får veta att en patient lider av eller under sin livstid lidit av en allmänfarlig eller övervakningspliktig smittsam sjukdom som kan medföra smittrisk för andra personer.

Den läkare som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar har då oberoende av sekretessbestämmelserna utan att uppge smittkällan rätt att informera personen i fråga om att det finns en sannolik fara för smitta.

22 §

Skyldigheter för den som har smittats

Den som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat i en allmänfarlig eller övervakningspliktig smittsam sjukdom är för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids skyldig att meddela den läkare som utreder saken sin uppfattning om på vilket sätt, när och var han eller hon har smittats samt namnen på de personer som eventuellt kan vara smittkälla eller ha blivit smittade.

23 §

Utredning av epidemier och smittspårning

Den läkare som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar ska utreda lokala epidemier och spåra smittan.

Den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar ska inom samkommunens område styra utredningen av epidemier och smittspårningen samt i samarbete med kommunerna utreda utbredda epidemier.

Institutet för hälsa och välfärd styr och stöder smittspårning och utredning av epidemier i kommunerna och inom området för samkommunerna för sjukvårdsdistrikten samt genomför epidemiutredningar, om en epidemi har spridit sig till området för flera samkommuner för sjukvårdsdistrikten, sjukdomen är särskilt allvarlig eller epidemiutredningen annars är viktig för hela riket. Institutet för hälsa och välfärd utreder epidemier och ansvarar för epidemiutredningar och smittspårning som kräver internationellt samarbete.

24 §

Rätt att få information för upptäckt och utredning av epidemier och för smittspårning

Social- och hälsovårdsministeriet har oberoende av sekretessbestämmelserna och kostnadsfritt rätt att av andra myndigheter samt från privata verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården få de upplysningar som behövs för skötseln av de uppgifter som anges i denna lag.

Institutet för hälsa och välfärd och den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att kostnadsfritt av de kommunala och de statliga hälsovårds-, hälsoskydds- och veterinärmyndigheterna och myndigheterna för livsmedelstillsyn, av de laboratorier som avses i 18 §, från verksamhetsenheter inom den privata socialvården och hälso- och sjukvården och självständiga yrkesutövare inom hälso- och sjukvården få de uppgifter som behövs för att upptäcka epidemier som avses i 23 §, utreda orsaken till dem och spåra smittan och att i detta syfte behandla uppgifter som de som insjuknat i en smittsam sjukdom och andra har lämnat till dem. Uppgifterna ska lämnas utan dröjsmål och kostnadsfritt.

Institutet för hälsa och välfärd och den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att av researrangörer, inkvarteringsrörelser och dem som äger, innehar eller använder ett luftfartyg eller annat fartyg få uppgifter om personbeteckning, namn, födelsedatum och kön samt kontaktuppgifter för den som varit passagerare, om det är nödvändigt för att förhindra att en epidemi sprids eller för att skydda passagerarnas hälsa. Uppgifterna ska lämnas utan dröjsmål och kostnadsfritt.

Institutet för hälsa och välfärd och den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att till de myndigheter som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar, till de kommunala hälsoskyddsmyndigheterna och myndigheterna för livsmedelstillsyn och till Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet lämna ut sådana upplysningar som erhållits i samband med utredningar av en epidemi och som är nödvändiga för utförandet av de uppgifter som föreskrivits för dessa myndigheter.

25 §

Tillgång till information för att avvärja en allvarlig epidemi

Om skyndsamma åtgärder är nödvändiga för att skydda befolkningens hälsa när en allvarlig epidemi hotar eller under epidemin för att avvärja epidemin eller utreda orsakerna till den och förhindra att den sprids, har Institutet för hälsa och välfärd oberoende av sekretessbestämmelserna och kostnadsfritt rätt att få tillgång till uppgifter i journalhandlingar, i Folkpensionsanstaltens förmånsregister och i register som avses i lagen om riksfattande personregister för hälsovården (556/1989) och samköra uppgifterna i registren. Institutet har också rätt att slumpmässigt plocka ut jämförelsepersoner eller ett befolkningssampel från det befolkningsdatasystem som avses i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009). Sådana uppgifter är uppgifter om sjukdomsalstrare och deras egenskaper, diagnoser, riskfaktorer, faktorer som påverkat sjukdomsförloppet och om den insjuknades vårdplats, vården och resultatet av vården. Uppgifterna får samköras om det är nödvändigt för att fastställa en allvarlig epidemis ursprung eller konsekvenserna av epidemin.

När en allvarlig epidemi hotar befolkningens hälsa eller under den har Institutet för hälsa och välfärd oberoende av sekretessbestämmelserna och kostnadsfritt rätt att få uppgifter av verksamhetsutövare om produkter som kan ha överfört smitta och som har köpts av insjuknade och jämförelsepersoner som slumpmässigt plockats ut från det befolkningsdata-

system som avses i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster. Uppgifterna ska lämnas utan dröjsmål.

Institutet för hälsa och välfärd har också rätt att få de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. via en teknisk anslutning.

26 §

Förvaring av identifieringsuppgifter om dem som utsatts för smittsamma sjukdomar

De personuppgifter som samlats in och utlämnats enligt 20–25 § ska förstöras efter det att utredningen av epidemin och smittspårningen har avslutats och det med tanke på bekämpningen av den smittsamma sjukdomen inte längre är nödvändigt att förvara uppgifterna. Smittspårningen eller överföringen av uppdraget enligt 20 § ska antecknas i journalhandlingarna.

27 §

Bemyndigande att utförda förordning

Närmare bestämmelser om frivilliga hälsokontroller som avses i 14 § får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 kap.

Anmälningar om smittsamma sjukdomar, utlämnande av uppgifter och register

28 §

Anmälningar om smittsamma sjukdomar

En läkare och tandläkare som misstänker eller konstaterar en allmänfarlig och övervakningspliktig smittsam sjukdom ska oberoende av sekretessbestämmelserna göra en anmälan om detta till Institutet för hälsa och välfärd (*anmälan om smittsam sjukdom*). Ett laboratorium som utför undersökningar som gäller smittsamma sjukdomar ska göra en anmälan om smittsam sjukdom när det konstaterat ett mikrobfynd som gäller en allmänfarlig och övervakningspliktig smittsam sjukdom och andra mikrobfynd som är anmälningspliktiga liksom en eventuell antimikrobiell känslighet.

Om en laboratorieundersökning utförs som köp från en underleverantör i ett annat laboratorium, ansvarar beställaren för att det görs en anmälan om smittsam sjukdom.

29 §

Innehållet i en anmälan om smittsam sjukdom

En anmälan om smittsam sjukdom innehåller patientens identifieringsuppgifter och uppgifter om den som gjort anmälan samt sådana uppgifter om patienten, den smittsamma sjukdomen, mikrobfynd och mikrobens egenskaper, smittsätt, tidpunkt och plats för smitta, vård och behandling samt faktorer som påverkar smittförloppet som är nödvändiga för att förhindra sjukdomsspridning och för att utreda epidemin. Som identifieringsuppgift uppges patientens personbeteckning samt vid allmänfarliga och övervakningspliktiga smittsamma sjukdomar dessutom patientens namn. Om det hos en patient konstaterats ett i 28 § avsett annat anmälningspliktigt mikrobfynd som gäller en smittsam sjukdom och patienten saknar personbeteckning, uppges patientens namn, födelsedatum och kön.

Till en anmälan om smittsam sjukdom ska laboratoriet foga mikrobstammar eller prover, om det behövs för att följa upp förekomsten av sjukdomen eller för att förebygga sjukdomsspridning.

30 §

Anmälan till kommunala myndigheter

Om det, för att förebygga att smittsamma sjukdomar sprids, förutsätts att kommunen skyndsamt vidtar åtgärder som den ålagts i denna lag, ska den som är anmälningsskyldig oberoende av sekretessbestämmelserna informera den läkare som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar om detta. Den som är anmälningsskyldig ska också, oberoende av sekretessbestämmelserna, till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten anmäla en misstänkt eller konstaterad epidemi som sprids via dricksvatten och andra former av smitta som orsakas av mikrober i livsmiljön eller sprids via djur och till den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn anmäla en livsmedelsburen epidemi.

En anmälan enligt 1 mom. får innehålla sådana i 29 § avsedda identifieringsuppgifter om personer som är nödvändiga för att förebygga att epidemin sprids samt uppgifter om den smittsamma sjukdomen och på vilket sätt den överförs.

31 §

Anmälan om zoonoser och djursjukdomsfall

Den läkare som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar ska oberoende av sekretessbestämmelserna till kommunens veterinärmyndighet anmäla en misstänkt, konstaterad eller känd zoonos. Anmälan kan innehålla identifieringsuppgifter om personer som avses i 29 § och som är nödvändiga för att förebygga den fara som människor eller djur är utsatta för samt uppgifter om den smittsamma sjukdomen och på vilket sätt den överförs.

Livsmedelssäkerhetsverket ska till Institutet för hälsa och välfärd anmäla fall av misstänkta eller konstaterade djursjukdomar som utgör fara för människors hälsa. Institutet för hälsa och välfärd ska till Livsmedelssäkerhetsverket anmäla misstänkta eller konstaterade allvarliga zoonoser som utgör fara för människors hälsa.

32 §

Register över smittsamma sjukdomar

På grundval av de anmälningar som avses i 28 § ska Institutet för hälsa och välfärd föra ett riksomfattande register över smittsamma sjukdomar för uppföljning och bekämpning av sjukdomar samt för myndighetsverksamhet, statistikföring och forskning. I registret införs som identifieringsuppgifter de uppgifter som avses i 29 §. Institutet kan komplettera uppgifterna med uppgifter från befolkningsdatasystemet som gäller patientens boendekommun, boningsort, födelseland, datum för inflyttning till landet, nationalitet och eventuella dödsfall.

Den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar ska, utifrån de uppgifter som läkaren skaffar från laboratorierna och den verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården där patienten vårdas göra framställning om rättelse av uppgifterna till Institutet för hälsa och välfärd i fråga om de sjukdomsfall som registrerats på sjukvårdsdistriktets område. Bestämmelser om rättelse av uppgift finns i 29 § i personuppgiftslagen (523/1999).

Bestämmelser om bedömningen av grunden för och behovet av behandling av uppgifterna finns i 12 § 2 mom. i personuppgiftslagen.

33 §

Sampelbaserat uppföljningsregister över smittsamma sjukdomar

Institutet för hälsa och välfärd för ett sampelbaserat personregister för uppföljning, bekämpning, myndighetsverksamhet, statistikföring och forskning i fråga om de smittsam-

ma sjukdomar som anges i förordning av statsrådet. I registret införs som identitetsuppgifter de uppgifter som avses i 29 §. Institutet får diagnosuppgifter om de smittsamma sjukdomarna och, för bekämpningen, uppgifter om smittförlopp och riskfaktorer från de verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården som frivilligt deltar i sam-
peluppföljningen och av enheternas patienter och klienter.

34 §

Samkörning av uppgifterna i det sampelbaserade uppföljningsregistret

Institutet för hälsa och välfärd får komplettera uppgifterna i det sampelbaserade uppföljningsregistret med uppgifter om klientens och patientens boendekommun, boningsort, födelseland, nationalitet och eventuella dödsfall ur det befolkningsdatasystem som avses i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster och samköra dessa uppgifter med uppgifterna i registret över smittsamma sjukdomar, Folkpensionsanstaltens förmånsregister och registren enligt lagen om riksomfattande personregister för hälsovården.

35 §

Klienters och patienters samtycke vid sampeluppföljning

Verksamhetsenheterna inom hälso- och sjukvården och socialvården ska lämna uppgifterna till Institutet för hälsa och välfärd med skriftligt informerat samtycke från de patienter eller klienter som deltar i en sådan sampeluppföljning som avses i 33 §.

Av patienter och klienter vid verksamhetsenheterna inom hälso- och sjukvården och socialvården som deltar i sampeluppföljningen får med deras samtycke tas prov för konstaterade av sjukdomsalstrare.

Om det är fråga om en patient som omfattas av sampeluppföljningen och som intensivvårdas på grund av en allvarlig infektion kan samtycket begäras i efterhand, om det är möjligt.

Vid sampeluppföljningen kan undantag göras från kravet på skriftligt samtycke om det kan strida mot personens intresse att lämna personuppgifter, undersökningen inte innebär någon större ansträngning för personen och den skadar inte personens hälsa. I det fallet kan ett muntligt samtycke för provtagningen lämnas utan att något vittne behöver närvara, och vid Institutet för hälsa och välfärd kan provet som behövs för sampeluppföljningen genom en provspecifik kod som inte kan röja klientens identitet kopplas samman med den riskinformation som klienten lämnat.

36 §

Register över vårdrelaterade infektioner

Institutet för hälsa och välfärd för ett rikstäckande register över vårdrelaterade infektioner för uppföljning och bekämpning av samt statistikföring och forskning i fråga om dessa. I registret införs som identitetsuppgifter de uppgifter som avses i 29 §. Institutet har oberoende av sekretessbestämmelserna och kostnadsfritt rätt att från verksamhetsenheterna inom hälso- och sjukvården och socialvården få patient- och klientspecifika uppgifter om diagnoser som gäller vårdrelaterade infektioner och om orsaken till infektionerna samt om de faktorer som påverkat smittförloppet.

Institutet kan komplettera uppgifterna med befolkningsdatasystemets uppgifter om patientens och klientens boendekommun och boningsort och om eventuella dödsfall. Följande nödvändiga uppgifter får samlas in och sparas i registret: sjukdomsalstrare och deras egenskaper, diagnoser, riskfaktorer, faktorer som påverkat smittförloppet och uppgifter om den insjuknades vårdplats, vården och resultatet av vården från vårdanmälningsregist-

ret för socialvården och hälso- och sjukvården, registret över smittsamma sjukdomar eller de register som avses i lagen om riksomfattande personregister för hälsovården.

Samkommunen för sjukvårdsdistriktet för regionala register över vårdrelaterade infektioner för uppföljning och bekämpning av infektionerna. I registren införs som identifieringsuppgifter de uppgifter som avses i 29 §. Samkommunen för sjukvårdsdistriktet har oberoende av sekretessbestämmelserna och kostnadsfritt rätt att från verksamhetsenheterna inom hälso- och sjukvården och socialvården i sitt område få klient- eller patientspecifika uppgifter om diagnoser som gäller vårdrelaterade infektioner och om orsaken till infektionerna samt om de åtgärder och riskfaktorer som påverkat smittförloppet. Samkommunen för sjukvårdsdistriktet kan komplettera uppgifterna med befolkningsdatasystemets uppgifter om patientens och klientens boendekommun och boningsort och eventuella dödsfall.

Verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården och socialvården ska oberoende av sekretessbestämmelserna informera Institutet för hälsa och välfärd och den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar om epidemier och misstänkta epidemier som orsakats av sällsynta och allvarliga vårdrelaterade infektioner och mikrober som är synnerligen resistenta mot antimikrobiella läkemedel. Om Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet får uppgifter om att ett läkemedel misstänks orsaka smitta, ska centret vidareförmedla informationen till Institutet för hälsa och välfärd. Om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverket får uppgifter om att en produkt eller utrustning för hälso- och sjukvård misstänks orsaka smitta ska de vidareförmedla informationen till Institutet för hälsa och välfärd.

37 §

Register över bärare av mikrober som är synnerligen resistenta mot läkemedel

Samkommunen för sjukvårdsdistriktet ska föra ett regionalt register över bärare av mikrober som är synnerligen resistenta mot läkemedel. Registret förs för att man ska kunna följa upp förekomsten av dessa mikrober och förhindra att de sprids samt för att kunna ordna lämplig vård och behandling för dem som införts i registret.

Laboratorierna ska till registerföraren lämna de uppgifter som anges i 29 § om de patienter som får vård och behandling. I registret kan införas de identifieringsuppgifter som avses i 29 §.

38 §

Bevaring av identifieringsuppgifter

I registret över smittsamma sjukdomar, i registret över bärare av mikrober som är synnerligen resistenta mot läkemedel, i registret över vårdrelaterade infektioner och i det sammanlagda uppföljningsregistret över smittsamma sjukdomar får identifieringsuppgifter bevaras så länge det är nödvändigt med tanke på registrets syfte.

I registret över smittsamma sjukdomar ska uppgifter om personens namn för myndighetsbruk utplånas före utgången av det år som följer på att samkörningen av separata anmälningar som gäller samma fall av smittsam sjukdom har upphört, och inom samma tid ska personbeteckningarna ges en sådan form att enskilda personer inte kan identifieras på grundval av dem.

Samkörningstiden i registret över smittsamma sjukdomar är i regel tolv månader. Samkörningstiden är dock

- 1) tre månader, om sjukdomen är kortvarig,
- 2) tre år, om sjukdomsförloppet är synnerligen långsamt,
- 3) 50 år, om en stor del av dem som smittats blir permanenta smittbärare.

39 §

Register över fall av en viss sjukdom

Institutet för hälsa och välfärd, samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt eller kommunen kan upprätta ett personregister över fall av en viss sjukdom eller över en begränsad epidemi som utgör ett hot mot befolkningens hälsa för spårning av en allmänfarlig eller övervakningspliktig smittsam sjukdom eller någon annan smittsam sjukdom eller för uppföljning av bärare av mikrober och för uppföljning av dem som med fog misstänks ha utsatts för smitta, om det är nödvändigt för att skyndsamt ordna vård för dem som insjuknat och förebygga sjukdomsspridning. Uppgifter om dem som insjuknat och dem som med fog misstänks ha utsatts för smitta får införas i registret på det sätt som anges i 29 §.

Registret över fall av en viss sjukdom ska förstöras så snart det inte längre är nödvändigt för bekämpningen av den smittsamma sjukdomen.

40 §

Utlämnande av registeruppgifter

De personuppgifter som införts i registren enligt 32, 33, 36, 37 och 39 § ska hållas hemliga. Institutet för hälsa och välfärd kan dock oberoende av sekretessbestämmelserna från det riksomfattande registret över smittsamma sjukdomar och från registret över fall av en viss sjukdom till den läkare som vid regionförvaltningsverket ansvarar för övervakningen av smittsamma sjukdomar samt till den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet och den läkare som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar lämna ut uppgifter som rör området för regionförvaltningsverket, samkommunen för sjukvårdsdistriktet eller kommunen, i den utsträckning det är nödvändigt med tanke på skötseln av de uppgifter som ingår i bekämpningen av smittsamma sjukdomar.

Den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan oberoende av sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som läkaren med stöd av 1 mom. erhållit från det riksomfattande registret över smittsamma sjukdomar till den läkare som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar, i den utsträckning det är nödvändigt med tanke på skötseln av de uppgifter som ingår i bekämpningen av smittsamma sjukdomar i kommunen, till de inrättningar för blodtjänst och de blodcentraler som avses i 2 § i blodtjänstlagen (197/2005), i den utsträckning det är nödvändigt för att förebygga smittspridning via blod, samt till sådana verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården där det genomförs transplantationer av vävnader och organ, i den utsträckning det är nödvändigt för att förebygga smittspridning via transplantat.

Den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan oberoende av sekretessbestämmelserna från registret över bärare av mikrober som är synnerligen resistent mot läkemedel lämna ut personuppgifter också till en annan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården samt till den verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården och socialvården där personen i fråga vårdas, i den utsträckning det är nödvändigt för att förhindra smittspridning och för att personen ska få lämplig vård.

41 §

Användning av teknisk anslutning när registeruppgifter lämnas ut

De uppgifter som avses i 40 § kan också lämnas ut via en teknisk anslutning. Innan den tekniska anslutningen öppnas ska den som begär uppgifter visa att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

1227/2016

42 §

Utlämnande av uppgifter för forskning

Institutet för hälsa och välfärd kan oberoende av sekretessbestämmelserna besluta att personuppgifter ska lämnas ut från de register som Institutet för hälsa och välfärd förvaltar i enlighet med denna lag, om det gäller hälso- och sjukvårdsverksamhet, förebyggande eller behandling av sjukdomar eller för vetenskaplig forskning i samband med det och om utlämnandet uppfyller villkoren i 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

43 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i anmälan om smittsam sjukdom enligt 29 §, om mikrobstammar och prover som ska fogas till anmälan, om sampeluppföljning av sjukdomar och syndrom enligt 33 §, om vårdrelaterade infektioner enligt 36 § och om samkörningstiden enligt 38 §. Genom förordning av statsrådet kan det föreskrivas om anmälningspliktiga mikrobfynd av andra smittsamma sjukdomar och om antimikrobiell känslighet som avses i 28 §, om de sjukdomar som enligt 30 och 31 § ska anmälas till kommunens veterinärmyndigheter och om de mikrober som avses i 37 § och som är synnerligen resistent mot läkemedel.

5 kap.

Vaccinationer

44 §

Det nationella vaccinationsprogrammet

I det nationella vaccinationsprogrammet ingår de vaccinationer som ges för att skydda befolkningen mot smittsamma sjukdomar. Social- och hälsovårdsministeriet beslutar om innehållet i vaccinationsprogrammet efter att ha hört sakkunniga som är insatta i frågan om vacciner och vaccinationer.

Kommunen ska ordna vaccinationer enligt det nationella vaccinationsprogrammet. Deltagande är frivilligt.

Institutet för hälsa och välfärd styr genomförandet av det nationella vaccinationsprogrammet och andra allmänna vaccinationer, följer upp genomförandet och verkningarna samt bedriver forskning och lägger fram förslag till utveckling av det nationella vaccinationsprogrammet.

45 §

Övriga frivilliga vaccinationer

Statsrådet beslutar om genomförandet av allmänna frivilliga vaccinationer.

Kommunen ska ordna allmänna frivilliga vaccinationer som statsrådet beslutat om och vaccinationer som ordinerats av läkare för att förebygga smittsamma sjukdomar och som inte ingår i det nationella vaccinationsprogrammet som avses i 44 §.

Vaccinationer som ges på grund av arbetsrelaterade risker och som inte ingår i det nationella vaccinationsprogrammet hör till den företagshälsovård som arbetsgivaren ska ordna enligt lagen om företagshälsovård (1383/2001).

Anställda har rätt att bli vaccinerade enligt 1 och 2 mom. under arbetstid, om det inte utan svårigheter är möjligt vid någon annan tidpunkt. Den del av den dagliga ordinarie arbetstiden som anställda använder för detta ändamål räknas som tid i arbete.

46 §

Vaccinationer inom försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet

För att förebygga smittsamma sjukdomar ska det inom försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet anordnas vaccination för var och en som rycker in för att fullgöra sin beväringstjänst enligt värnpliktslagen (1438/2007) eller militärtjänst enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995). För vaccination förutsätts det att den sjukdom som ska förebyggas är allvarlig eller att den utan vaccination förekommer eller sprids mer än normalt under tjänstgöringstiden. Deltagande är frivilligt.

47 §

Obligatoriska vaccinationer

Genom förordning av statsrådet kan det föreskrivas om obligatoriska vaccinationer, om det är nödvändigt med heltäckande vaccinationer för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom som kan orsaka allvarlig skada på livet och hälsan för hela befolkningen eller en del av den. Obligatorisk vaccination kan också begränsas till en viss befolkningsdel, grupp eller åldersklass.

Obligatorisk vaccination enligt 1 mom. ska ordnas av kommunerna.

48 §

Vaccination av anställda och studerande för att skydda patienter

De som har ett bristfälligt vaccinationsskydd får bara av särskilda skäl arbeta i klient- och patientutrymmen vid verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården där man vårdar klienter eller patienter som medicinskt sett är utsatta för allvarliga följder av smittsamma sjukdomar.

Anställda och studerande som deltar i praktik ska ha ett skydd mot mässling och vattkoppor antingen via vaccination eller via genomgången sjukdom. Dessutom förutsätts det att anställda är skyddade mot influensa via vaccination och att den som arbetar med spädbarn har vaccinerats mot kikhosta.

Studerandehälsovården ska se till att studerande som deltar i praktik har ett sådant vaccinationsskydd som avses i 2 mom.

I enlighet med lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004), lagen om företagshälsovård och personuppgiftslagen har arbetsgivaren med samtycke av den anställde eller studerande som utför praktik rätt att i fråga om tillräckligt vaccinationsskydd behandla uppgifter om deras lämplighet för uppgifter som avses i 1 mom.

49 §

Allmän vaccination inom företagshälsovården och vid verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården och socialvården

Om en allmän frivillig vaccination enligt 45 § 1 mom. måste genomföras skyndsamt, kan statsrådet ge den företagshälsovård som avses i lagen om företagshälsovård rätt att medverka i genomförandet av vaccinationen.

När en allmän frivillig vaccination enligt 45 § 1 mom. ska genomföras skyndsamt, kan statsrådet ålägga verksamhetsenheter inom den offentliga hälso- och sjukvården och inom

socialvården att ordna vaccination för sina patienter och klienter och de anställda som sköter eller vårdar dem.

De vaccinationer som avses i 1 och 2 mom. ska samordnas med kommunens vaccinationsverksamhet.

50 §

Upphandling av vacciner

Social- och hälsovårdsministeriet beslutar om ekonomiskt eller i övrigt betydande upphandling av vacciner som behövs för vaccinationer enligt 44–47 §. Institutet för hälsa och välfärd svarar för att social- och hälsovårdsministeriets beslut om upphandling av vacciner verkställs. Institutet för hälsa och välfärd beslutar om annan upphandling av vacciner, efter att på förhand ha informerat social- och hälsovårdsministeriet om upphandlingen.

Institutet för hälsa och välfärd ska enligt behov se till att vacciner, spårsubstanser och antikroppar som behövs för att bekämpa andra farliga eller sällsynta smittsamma sjukdomar finns tillgängliga. Institutet för hälsa och välfärd svarar för distributionen av vacciner.

51 §

Uppföljning av verkningarna av vaccinationer och utredning av biverkningar eller misstänkta fall av biverkningar

Institutet för hälsa och välfärd ska följa upp effekten, verkningarna och säkerheten när det gäller de vaccin som används vid vaccinationer och vidta åtgärder för att utreda konstaterade eller misstänkta biverkningar av vaccin eller vaccinationer.

Institutet för hälsa och välfärd har oberoende av sekretessbestämmelserna och kostnadsfritt rätt att få tillgång till nödvändiga journaluppgifter för att utföra de uppgifter som avses i 1 mom. och samköra dessa med uppgifterna i registret över smittsamma sjukdomar, Folkpensionsanstaltens förmånsregister och de register som avses i lagen om riksomfattande personregister för hälsovården.

De nödvändiga uppgifter i vårdplatsens journalhandlingar som avses i 2 mom. är förutom identifieringsuppgifter också uppgifter om resultaten av de undersökningar som har gjorts för att konstatera sjukdomarna, symtombild vid dessa sjukdomar, riskinformation samt uppgifter om vård, behandling och vaccinationer. De registeruppgifter som är nödvändiga för att man ska kunna följa upp verkningarna av vaccinationer är personens identifieringsuppgifter, uppgifter om riskfaktorer och vaccinationer, misstankar om biverkningar eller diagnosuppgifter om en sjukdom som kan förhindras med vaccination, uppgifter om läkemedel som ordinerats för behandlingen av sjukdomen samt uppgifter om vårdplats.

Uppgifterna ovan kan också lämnas ut via en teknisk anslutning. Innan den tekniska anslutningen öppnas ska den som begär uppgifter visa att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

52 §

Anmälan om biverkningar

Yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som konstaterar eller misstänker biverkningar av ett vaccin eller en vaccination har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att anmäla detta till Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet.

53 §

Dokumentation av anmälningar om biverkningar av vacciner och vaccinationer

För att säkerställa läkemedels- och patientsäkerheten ska Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet dokumentera mottagna anmälningar om biverkningar av vaccin och vaccinationer i sitt rikstäckande register över biverkningar. Dessa uppgifter omfattar den vaccinerades identifieringsuppgifter, uppgifter om den som gjort anmälan och uppgifter om vaccinationer inklusive uppgifter om vaccinparti samt uppgifter om konstaterade eller misstänkta biverkningar.

Bestämmelser om registret finns i läkemedelslagen (395/1987) och lagen om riksomfattande personregister för hälsovården.

Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ska lämna ut uppgifter från biverkningsregistret om konstaterade eller misstänkta biverkningar av vacciner eller vaccinationer till Institutet för hälsa och välfärd. Institutet ska i sin tur lämna ut nationellt eller internationellt mottagna uppgifter om konstaterade eller misstänkta biverkningar av vacciner eller vaccinationer till Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet. Institutet har rätt att använda uppgifterna från Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet för säkerhetsuppföljningen av vacciner och vaccinationer.

Uppgifterna ovan kan också lämnas ut via en teknisk anslutning. Innan den tekniska anslutningen öppnas ska den som begär uppgifter visa att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

54 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Bestämmelser om genomförandet av andra allmänna frivilliga vaccinationer enligt 45 § 1 mom. än dem som ingår i det nationella vaccinationsprogrammet, om deltagarna i genomförandet samt om vilken del av befolkningen, vilken befolkningsgrupp eller vilken åldersklass som vaccinationen gäller, inom vilken tid vaccinationerna ska genomföras och om andra nödvändiga angelägenheter som gäller vaccinationen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om en vaccination enligt 47 § blir obligatorisk, ska det genom förordning av statsrådet föreskrivas om vilken del av befolkningen, vilken befolkningsgrupp eller vilken åldersklass som vaccinationen gäller, inom vilken tid vaccinationerna ska genomföras och om andra nödvändiga angelägenheter som gäller vaccinationen.

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet utfärdas det bestämmelser om det nationella vaccinationsprogram och de vaccinationer som avses i 44 § samt om vacciner, spårsubstanser och antikroppar som behövs för att bekämpa farliga eller sällsynta smittsamma sjukdomar.

Närmare bestämmelser om de vaccinationer som avses i 46 § och som ges inom försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Social- och hälsovårdsministeriet ska, innan förordningen utfärdas, höra Institutet för hälsa och välfärd.

Åtgärder för att begränsa smittspridning

55 §

Utredning om hälsotillstånd för en arbetsuppgift med tanke på tuberkulos i andningsorganen

Arbetsgivaren ska av sina anställda kräva tillförlitliga uppgifter som visar att personen inte lider av tuberkulos i andningsorganen, om det finns grundad anledning att misstänka att personen lider av sjukdomen och denne utför sådana uppgifter i vilka följderna av att tuberkolosen sprids är allvarigare än normalt. Uppgifter ska krävas också av praktikanter och andra personer som är verksamma på arbetsplatsen utan anställning. Arbetsgivaren ska av en sådan person kräva uppgifter innan anställningen börjar eller under tiden i arbetet om det finns en grundad anledning att misstänka att personen lider av tuberkulos i andningsorganen. En grundad anledning är långvarig eller återkommande vistelse i ett land där tuberkulos är en allmän sjukdom eller någon annan särskild exponering för tuberkulos.

Förrän arbetstagaren har lämnat en utredning enligt 1 mom. om eventuell förekomst av tuberkulos i andningsorganen, får han eller hon inte

- 1) arbeta vid en verksamhetsenhet inom socialvården eller hälso- och sjukvården,
- 2) vårda barn under skolåldern.

Med samtycke av den person som avses i 1 mom. har arbetsgivaren rätt att behandla uppgifter om personens hälsotillstånd i enlighet med lagen om integritetsskydd i arbetslivet, lagen om företagshälsovård och personuppgiftslagen.

56 §

Utredning av hälsotillstånd för en arbetsuppgift med tanke på salmonellasmitta

Arbetsgivaren ska av sina anställda kräva tillförlitliga uppgifter som visar att personen inte lider av salmonellos, om denne utför sådana uppgifter i vilka risken för att salmonellasmittan sprids är större än normalt. Uppgifter ska krävas också av praktikanter och andra personer som är verksamma på arbetsplatsen utan anställning.

Förrän arbetstagaren har lämnat en salmonellautredning enligt 1 mom. får han eller hon inte

- 1) utföra sådana uppgifter i en livsmedelslokal som avses i livsmedelslagen (23/2006) som innefattar hantering av oförpackade livsmedel som serveras utan uppvärmning,
- 2) på en mjölkproduktionsgård utföra andra uppgifter som innefattar mjölkbehandling än mjölkning, om gården levererar mjölken till ett mejeri som inte pastöriserar den.

Arbetsgivaren ska kräva att arbetstagaren lämnar den utredning som avses i 1 mom. innan anställningen börjar eller under tiden i arbetet om det finns grundad anledning att misstänka att personen är bärare av salmonellabakterier.

Med samtycke av den person som avses i 1 mom. har arbetsgivaren rätt att behandla uppgifter om personens hälsotillstånd i enlighet med lagen om integritetsskydd i arbetslivet, lagen om företagshälsovård och personuppgiftslagen.

57 §

Beslut om frånvaro från arbete, dagvård och läroanstalt

Om spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inte kan förhindras med hjälp av andra åtgärder, kan den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar fatta beslut om att den som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat ska bli borta från sitt arbete, dagvårdsplatsen eller läroanstalten under sammanlagt

högst två månader utan avbrott. Beslutet om att en person ska bli borta från sitt arbete, dagvårdsplatsen eller läroanstalten ska återkallas genast när personen inte längre är smittfarlig.

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar kan fatta beslut om en förlängning av frånvarotiden med högst sex månader i sänder, om kriterierna fortfarande uppfylls.

Om det har konstaterats eller med fog kan misstänkas att den som sköter ett arbete eller en uppgift enligt 55 § 2 mom. och 56 § 2 mom. orsakar spridning av någon annan än en allmänfarlig smittsam sjukdom, kan det fattas beslut om att personen ska bli borta från sitt arbete i enlighet med 1 och 2 mom. i denna paragraf.

58 §

Åtgärder i samband med en omfattande smittrisk

När en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt verksamhetsområde fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Regionförvaltningsverket kan fatta motsvarande beslut inom sitt område om det behövs inom flera kommuners område.

Om någon annan än en i 1 mom. avsedd smittsam sjukdom medför omfattande smittrisk, kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar och regionförvaltningsverket inom sitt område fatta beslut om att läroanstalter och daghem ska stängas, om det är nödvändigt för att förhindra sjukdomsspridning.

Besluten enligt 1 och 2 mom. meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

59 §

Rengöring av lokaler och produkter och förstöring av varor

När en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar besluta att rengöringar och desinficeringar ska genomföras. Om rengöring eller desinficering blir oskäligt dyrt med hänsyn till ett föremåls värde, kan det beslutas att föremålet ska förstöras.

60 §

Karantän

Om det finns en uppenbar risk för att en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom ska spridas och sjukdomsspridningen inte kan förhindras på något annat sätt, kan den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar eller den läkare i tjänsteförhållande som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar besluta att en person ska hållas i karantän i högst en månad. Beslut om karantän kan meddelas den som konstaterats eller med fog misstänks ha utsatts för en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar eller den läkare i tjänsteförhållande som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan fatta beslut om karantän också oberoende av den persons vilja som avses i 1 mom.

61 §

Karantän för varor

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan fatta beslut om att bagage, containrar eller andra varor ska hållas i karantän i högst två månader, om det finns en uppenbar risk för att en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom ska spridas och sjukdomsspridningen inte kan förhindras genom rengöring eller desinficering av varan eller med hjälp av andra åtgärder.

62 §

Förlängning och hävning av karantän

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan fatta beslut om att förlänga tiden i karantän med högst en månad för en person och med högst tre månader för varor, om förutsättningarna enligt 60 eller 61 § fortfarande föreligger.

Karantänen ska hävas omedelbart om förutsättningarna enligt 60 eller 61 § inte längre föreligger. Beslutet om hävning av karantänen fattas av den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar.

63 §

Isolering

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan besluta att den som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat i en allmänfarlig smittsam sjukdom eller i en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom ska hållas isolerad på en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården i högst två månader, om risken för att sjukdomen ska spridas är uppenbar och sjukdomsspridning inte kan förhindras med hjälp av andra åtgärder. Den läkare som meddelat beslutet ska ge den som ska isoleras och den personal som ska vårda honom eller henne nödvändiga anvisningar för hur smittspridning kan förebyggas.

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan besluta om isolering också oberoende av den persons vilja som avses i 1 mom.

64 §

Nödvändig sjukvård under isoleringstiden

Vården och behandlingen av den som ska hållas isolerad ska ges i samförstånd med patienten i enlighet med 6–9 § i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992).

Den som insjuknat i en allmänfarlig smittsam sjukdom eller i en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom kan på isoleringsplatsen oberoende av sin vilja ges sådan vård och behandling som är nödvändig för att förebygga sjukdomsspridning.

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar beslutar om vård oberoende av patientens vilja.

65 §

Läkemedelsbehandling under isoleringstiden trots patientens motstånd

En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården får enligt den behandlande läkares anvisningar ge förskrivna läkemedel till patienten trots att patienten motsätter sig det, om det är nödvändigt för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Beslutet om läkemedelsbehandling mot patientens vilja fattas av den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar.

66 §

Förlängning och hävning av isolering

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan förlänga tiden i isolering för en person med sammanlagt högst sex månader i sänder, om förutsättningarna fortfarande föreligger.

Isoleringen ska hävas omedelbart om förutsättningarna enligt 63 § inte längre föreligger. Beslutet om hävning av isoleringen fattas av den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar.

67 §

Karantän och isolering i utrymmen som kan låsas från utsidan

Dörren till karantän- eller isoleringsrummet får låsas från utsidan om det är nödvändigt för att förhindra att en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom och uppfyller kriterierna för en allmänfarlig smittsam sjukdom sprids via luften, droppar eller beröring.

Den person som deltar i vården ska hålla uppsikt över patienten så att han eller hon har möjlighet att få omedelbar kontakt med patienten. Också patienten ska kunna få omedelbar kontakt med personalen.

Beslutet om att låsa dörren från utsidan fattas av den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar.

68 §

Omständigheterna under tiden i karantän och isolering

Karantän och isolering ska genomföras så att rättigheterna för personen i fråga inte inskränks i onödan. Personen har rätt att hålla kontakt utanför verksamhetsenheten på ett sådant sätt att andra inte utsätts för risk för smitta.

Personen i fråga ska hållas i karantän i sin bostad eller på någon annan plats som den som meddelat beslutet har godkänt eller anvisat. Kommunen ska vid behov ordna en lämplig karantänplats för den som ska hållas i karantän och även svara för hans eller hennes mathållning.

Samkommunen för sjukvårdsdistriktet ska se till att den förfogar över tillräckligt många lokaler som lämpar sig för isolering samt behövlig skyddsutrustning.

69 §

Begränsning av kontakter under tiden i karantän och isolering

Patientens rätt att träffa personer utanför hälso- och sjukvårdsenheten kan begränsas, om det är nödvändigt för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Beslutet om att begränsa kontakterna fattas av den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar.

70 §

Brådskande beslut om restriktioner

Någon annan än en sådan legitimerad läkare inom den offentliga hälso- och sjukvården som avses i 60–67 eller 69 § kan i brådskande fall besluta att en person eller varor ska hållas i karantän eller en person hållas isolerad eller besluta om nödvändig hälso- och sjukvård, läkemedelsbehandling trots att personen motsätter sig det eller begränsning av kontakter under högst tre dagar, om det är nödvändigt för att förhindra att en smittsam sjukdom sprids och om han eller hon efter att ha undersökt personen kan konstatera att det föreligger förutsättningar för ett beslut. Beslutet ska så snart omständigheterna tillåter det föreläggas den läkare i tjänsteförhållande för fastställelse som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar.

71 §

Akut allvarlig hälsorisk

Om skyndsamma åtgärder behövs för att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom, kan social- och hälsovårdsministeriet samt regionförvaltningsverket och det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt verksamhetsområde fatta nödvändiga beslut om åtgärderna enligt 60, 61 och 63 § i stället för den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar.

7 kap.

Användning av läkemedel, produkter och utrustning för hälso- och sjukvård samt skyddsutrustning

72 §

Ändamålsenlig och jämlik tillgång till läkemedel

För att säkerställa en ändamålsenlig och jämlik läkemedelsbehandling när en exceptionell epidemi hotar eller pågår kan social- och hälsovårdsministeriet oberoende av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) och läkemedelslagen för viss tid begränsa förskrivning och överlåtelse av läkemedel avsedda för behandling av den smittsamma sjukdomen eller utfärda rättigheter i fråga om förskrivning och överlåtelse av läkemedel.

Läkemedel och utrustning i säkerhetsupplag

När en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom hotar eller en exceptionell epidemi hotar eller pågår ska social- och hälsovårdsministeriet besluta om ibruktagning och distribution av läkemedel, produkter och utrustning för hälso- och sjukvård samt skyddsutrustning som på statens bekostnad i enlighet med 3 § i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen (1390/1992) anskaffats för säkerhetsupplagring. Om läkemedel eller produkter som på statens bekostnad anskaffats för säkerhetsupplagring distribueras via apotek, kan social- och hälsovårdsministeriet besluta om användningen av dem och om det pris som ska tas ut av köparen.

När en exceptionell epidemi hotar eller pågår får social- och hälsovårdsministeriet oberoende av läkemedelslagen besluta att för läkemedel som överläts ur ett säkerhetsupplag meddela nationella användnings-, tillverknings- och doseringsanvisningar som avviker från försäljningstillståndet.

Övriga avvikelser från bestämmelserna i läkemedelslagen

När en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom hotar, en exceptionell epidemi hotar eller pågår och vid andra liknande störningar inom hälso- och sjukvården, kan social- och hälsovårdsministeriet besluta att det för bekämpning och behandling av sjukdomen samt för behandling av dess följsjukdomar får göras följande avvikelser från bestämmelserna i läkemedelslagen:

1) användningen av ett läkemedelspreparat är tillåten utan försäljningstillstånd beviljat av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet eller en institution inom Europeiska unionen,

2) från sjukhusapotek och läkemedelscentraler kan läkemedelspreparat expedieras till andra verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården utan det tillstånd av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet som avses i 62 § i läkemedelslagen,

3) en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården kan överlämna de läkemedel som behövs till den som besökt mottagningen och till personalen vid verksamhetsenheten,

4) för att säkerställa läkemedlens kvalitet kan läkemedelstillverkningen och beredningen av läkemedel centraliseras genom avtal mellan apotek och sjukhusapotek.

Avvikelser från bestämmelserna i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård

När en exceptionell epidemi hotar eller pågår och vid andra liknande störningar inom hälso- och sjukvården kan social- och hälsovårdsministeriet för behandlingen av en sjukdom och dess följsjukdomar bevilja undantag för viss tid så att en produkt eller utrustning för hälso- och sjukvården kan släppas ut på marknaden och tas i användning, även om det inte har gjorts någon bedömning av överensstämmelsen med kraven på det sätt som anges i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010) och i de bestämmelser som utfärdats och i de föreskrifter som meddelats med stöd av den.

Social- och hälsovårdsministeriet får genom förordning utfärda bestämmelser om villkor som gäller säkerheten för en produkt eller utrustning och användningen av den.

1227/2016

76 §

Uppgifter för Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet

Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ansvarar för läkemedelsdistributionens säkerhet och funktion samt styrningen av aktörerna inom läkemedelsområdet. Centret stöder social- och hälsovårdsministeriet vid beredningen av de åtgärder som avses i 72–74 § och svarar för sin del för genomförandet av dem.

77 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet får det utfärdas närmare bestämmelser om de avvikelser som avses i 72 § i fråga om förskrivning och överlåtelse av läkemedel, om användningen av läkemedel och det läkemedelspris som tas ut av patienten enligt 73 § och om förfaranden som avviker från läkemedelslagen enligt 74 § och om förfaranden som avviker från lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård enligt 75 §.

8 kap.

Avgifter och ersättningar

78 §

Statsandel

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009), om inte något annat bestäms genom lag.

79 §

Statens deltagande i särskilda kostnader

Staten kan bidra till betalningen av kostnaderna för upprätthållandet av den beredskap som behövs för bekämpningen av smittsamma sjukdomar och kostnaderna för hanteringen av exceptionella situationer inom hälso- och sjukvården på det sätt som anges i 38 § i hälso- och sjukvårdslagen.

Vid störningar inom hälso- och sjukvården svarar staten för kostnaderna för karantän, isolering och obligatoriska hälsokontroller av personer på grund av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom, om personen i fråga inte har hemkommun i Finland och de kostnader som orsakats inte har kunnat tas ut på något annat sätt.

80 §

Klientavgifter

Bestämmelser om avgifter som inom den kommunala hälso- och sjukvården tas ut för bekämpning, undersökning och behandling av smittsamma sjukdomar och för läkemedel finns i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992).

1227/2016

81 §

Avgiftsfria vacciner

De vacciner som används för vaccinationer enligt 44 § 1 mom., 45 § 1 mom. och 47 § tillhandahålls kommunerna och de anordnare av vaccinationer som statsrådet bestämt med stöd av 49 § avgiftsfritt. Staten svarar för kostnaderna.

82 §

Dagpenning vid smittsam sjukdom

Den som för att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom har meddelats ett beslut att bli borta från sitt förvärvsarbete eller ett beslut om att han eller hon ska hållas isolerad eller i karantän har rätt att som ersättning för inkomstbortfall få dagpenning vid smittsam sjukdom enligt vad som föreskrivs i sjukförsäkringslagen (1224/2004). Samma rätt har vårdnadshavare till ett barn under 16 år, om barnet av denna orsak har förordnats att hållas hemma och vårdnadshavaren av denna orsak är förhindrad att arbeta.

83 §

Kommunens ersättningsskyldighet

Om ett föremål som för att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom enligt myndigheternas föreskrifter har förstörts eller behandlats så att det har fördärvats eller skadats, har ägaren rätt till ersättning för föremålet av kommunen. I ersättning betalas värdet av föremålet eller värdeminskningen.

Ersättning betalas inte för föremål vars värde är ringa, om det inte finns synnerligen vägande skäl.

Personer som avses i 82 § har rätt att få ersättning av kommunen för ekonomisk skada som de inte har kunnat undgå genom åtgärder vilka skäligen har kunnat förutsättas av dem, och som inte ersätts med stöd av den paragrafen.

9 kap.

Särskilda bestämmelser

84 §

Internationellt samarbete

Vid bekämpningen av smittsamma sjukdomar och inom det internationella samarbete som rör bekämpningen av smittsamma sjukdomar ska förutom denna lag också iakttas vad som anges i Världshälsoorganisationens internationella hälsoreglemente (2005) (FördrS 51/2007) och Europeiska unionens beslut och bestämmelser om smittsamma sjukdomar ska beaktas.

Om andra internationella avtal som är förpliktande för Finland innehåller bestämmelser som avviker från denna lag och från de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, ska avtalen följas.

85 §

Information till Världshälsoorganisationen, Europeiska unionen och utländska myndigheter

Institutet för hälsa och välfärd ska oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter lämna Världshälsoorganisationen och Eu-

ropeiskt centrum för förebyggande och kontroll av sjukdomar (ECDC) och behöriga myndigheter i dessa nätverk de uppgifter som förutsätts i de avtal och beslut som avses i 84 §.

86 §

Vatten- och livsmedelsburna sjukdomar

Vid bekämpning av vatten- och livsmedelsburna sjukdomar ska också iakttas vad som bestäms i hälsoskyddslagen (763/1994) och livsmedelslagen.

87 §

Anmälan om införsel av mikrober

Införsel av mikrober eller delar av dem som innebär en risk för spridning av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom ska före införseln anmälas till Institutet för hälsa och välfärd.

Anmälningsskyldigheten gäller dock inte patient- och kvalitetssäkringsprover som förs in i landet till sådana laboratorier som avses i 18 § för laboratorieundersökningar som gäller vård och behandling av patienter eller kvalitetssäkring.

88 §

Hänvisning till strafflagen

Bestämmelser om straff för hälsoskyddsförseelse finns i 44 kap. 2 § i strafflagen (39/1889).

89 §

Handräckning

Om Institutet för hälsa och välfärd, regionförvaltningsverket, det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar, den läkare som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar eller den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar konstaterar att spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom inte kan förhindras på något annat sätt ska polisen, räddningsmyndigheten eller försvarsmakten på begäran av någon av dem lämna handräckning. Bestämmelser om handräckning som lämnas av Gränsbevakningsväsendet finns i gränsbevakningslagen (578/2005).

90 §

Ändringssökande

I beslut som avses i denna lag får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ett beslut av förvaltningsdomstolen får, med undantag för ärenden som gäller återkallande av tillstånd enligt 18 § 4 mom., överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

91 §

Verkställighet av beslut

Beslut enligt 16, 57–67 och 69–71 § får verkställas genast även om de överklagas.

1227/2016

När ändring har sökts kan besvärsmyndigheten förbjuda verkställigheten av beslutet eller bestämma att verkställigheten ska avbrytas.

92 §

Skyndsam behandling

De ärenden enligt denna lag som gäller överklagande av beslut om frånvaro från förvärvsarbete, en läroanstalt eller dagvården, vård och läkemedelsbehandling som ges oberoende av någons vilja, begränsning av kontakter, isolering och karantän samt isolering eller karantän i utrymmen som kan låsas från utsidan ska behandlas skyndsamt.

93 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2017.

Bestämmelserna i 48 § ska dock tillämpas först ett år efter det att denna lag har trätt i kraft.

Genom denna lag upphävs lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986).

Helsingfors den 21 december 2016

Republikens President

Sauli Niinistö

Familje- och omsorgsminister Juha Rehula